

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 08/06 En åpen kirke? - kirken i møte med innvandrere

1. Bakgrunn og formål for saken:

Bakgrunnen for at UKM tar opp denne saken er at Kirkemøtet til høsten skal behandle den samme saken. På UKM 2005 drøftet vi de prinsipielle sidene ved innvandrings og asylpolitikken. I år skal vi drøfte hvordan vi tar imot og møter innvandrere i våre ungdomsarbeid og menigheter. Dette skjer i forbindelse med hovedtemaet *en åpen kirke*.

Formålet med dette dokumentet er å vise hvordan *kirken i praksis kan bli flinkere til å drive integrering*. Dokumentet handler generelt om hvordan vi kan gjøre dette i menighetene, men for UKM er det spesielt viktig å tenke på hvordan vi kan gjøre dette i vårt ungdomsarbeid.

Den norske kirke har fra syttitallet av og frem til i dag på en rekke måter og med forskjellige innfalsvinkler vært engasjert og jobbet med denne saken, senest på UKM og Kirkemøtet 2005.

2. Begrepsavklaring/definisjoner

Førstegenerasjonsinnvandrere: Personer født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre. Disse har altså på et tidspunkt innvandret til Norge.

Innvandrerbefolkningen: Omfatter førstegenerasjonsinnvandrere og deres etterkommere, dvs. personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre.

Ikke-vestlige land= Asia med Tyrkia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Øst-Europa

Tredje verden= Asia med Tyrkia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika

Statistisk sentralbyrå definerer innvandrere som personer med to utenlandsfødte foreldre. Er barna deres født i Norge, kalles de etterkommere.

Innvandrerbefolkningen er nå om lag 365 000 personer – 64 000 av dem er etterkommere. (Da KM sist hadde dette temaet på dagsorden var tallet 120.000).

Integrering: Formålet med integrering er at mennesker som kommer til vårt samfunn skal forstå våre normer og koder. Integrering er noe annet enn assimilering.

Assimilering: Med assimilering menes det en prosess som innebærer at noe/noen forvandles til å få en større likhet med eller bli identisk med de som bor der de kommer.

Målet er ikke at innvandrerne skal bli som oss. Snarere er integreringens mål at innvandrerne skal bli så kjent med samfunnet vårt at de kan få kontroll over egen framtid og at de kan skape seg sitt eget liv i et nytt samfunn, uten å miste sin kulturelle eller etniske identitet. Denne saken handler om utfordringene med å integrere innvandrere som har en annen (ikke-vestlig) kulturell bakgrunn i våre nærmiljøer, kirker og ungdomsarbeid.

«Soa_Adr2»	E-post: «Soa_Email»	Telefon: «Soa_Tlf»
«Soa_Adr»	Web: «Soa_div3»	Telefax: «Soa_Fax»
«Soa_Postnr» «Soa_Poststed»	Org. nr.: «Soa_div1»	Bankkontonr: «Soa_div2»

3. utfordringer til kirken

I det følgende vil vi diskutere integreringspolitikken i lys av disse to spørsmålene:

- a) Hva kan vi gjøre selv innad i kirken og i våre ungdomsarbeid?
- b) Hva kan kirken gjøre i dialog og samarbeid med andre samarbeidspartnere?

A) Hva kan vi gjøre innad i kirken?

Når det gjelder organiseringen av dette feltet i Den norske kirke, synes det som om det er noe uklare strukturer og ansvarsforhold. Det bør i større grad tydeliggjøres hvem og hvordan kirken skal jobbe med denne tematikken.

Et flerkulturelt perspektiv bør bygges inn i kirkens dokumenter og strategier, for eksempel diakoniplaner, trosopplæringsplaner etc. Kirken bør ha en strategi for å heve kunnskapsnivået i møte med det flerkulturelle og flerreligiøse. Det diakonale arbeidet må særlig styrkes på dette feltet slik at de bedre kan arbeide for å integrere innvandrere i menigheten.

I bymenigheter kan det være vanskelig å oppdage nye faste gudstjenestebesøkende. Historiene om dem som selv tok kontakt med kirken og siden aldri hørte noe mer, er for mange. Her er det et betydelig forbedringspotensial.

Mange innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn tilhører kirkesamfunn utenfor Den norske kirke. Men det er ikke menighetsdannelser på alle stedene de bosetter seg. Hvordan kan lokalmenigheten der de bor bli et åndelig hjem i en slik situasjon?

Ungdom kommuniserer ofte bedre og mer øyeblikkelig enn voksne gjør. Å styrke ungdomsperspektivet på dette området i kirken vil innebære at deres erfaringer med jevnaldrende fra en annen kulturell bakgrunn får prege menighetenes arbeid. Dette gjelder kanskje særlig bruk av musikk, og hvordan tradisjoner og kulturuttrykk fra andre land kan berike menighetslivet.

Arbeid er en viktig nøkkel til integrering og det å rekruttere mennesker med innvandrerbakgrunn til kirkelig utdanning og stillinger er en mulig vei å gå. Det bør også legges til rette for å oppfordre menigheter til at personer som har språk – eller arbeidspraksis i forbindelse med det statlige introduksjonsprogrammet kan ha praksis i menigheter. Det vil kunne være berikende for ungdomsarbeidet og gi større mangfold at det også har ledere med annen farge og kulturell bakgrunn.

For mange innvandrere er det et problem både å finne prest/menighetsleder som snakker deres morsmål og å finne egnede lokaler for sin gudstjenestefeiring. Når det gjelder kirkerommet, er det kirkelig fellestråd som bestemmer leietakstene for å dekke utgiftene. Her bør det utvises både sjenerøsitet og fleksibilitet. På den annen side er dette en balansegang i forhold til å integrere innvandrere i det lokale menighetslivet. Hvis man legger til rette for at nasjonale/etniske grupper som ønsker det skal kunne ha egne samlinger, bør man samtidig gå inn for at gruppen har kontakt med en norsk menighet/ kirkesamfunn, for eksempel ved at lederne har et nettverk sammen med kirkelige ansatte og ledere. Ungdomsgrupper bør også oppfordres til å være mer blandet. Språk og kultur er en mindre barriere for 2. generasjons innvandrere.

B) Samarbeid og dialog

Det er et mål at alle – uansett tros- og livssynstilhørighet – skal finne sin plass og rolle i lokalsamfunnet. Her har kirken en diakonal oppgave i å bidra til å skape møteplasser

og fellesskap, og til å ta i bruk ressurser og kompetanse. Fasteaksjonen er blitt en tradisjon for konfirmantene i Den norske kirke. Gjennom sin bøsseaksjon møter kirken og ungdommene befolkningen der de bor. Et bredere samarbeid med andre trossamfunn utenfor Den norske kirke vil være en anledning til å utvide denne aksjonen til en flerkulturell og flerreligiøs begivenhet som kan styrke integreringen der man bor.

Kirken har en oppgave både overfor sine medlemmer og trossøsken, og de som for øvrig bor i lokalmiljøet, men tilhører andre religioner og livssyn. Kommunen er kirkens viktigste samarbeidspart når det gjelder integrering. Kommunene har sine flyktningkonsulenter som har detaljkunnskap om forholdene og behovene i kommunen. De kjenner til hva andre organer og organisasjoner i kommunen gjør og kan dermed koordinere ressursene. Kirkelig fellestråd er en naturlig koordinator fra kirkens side i dette arbeidet. Det er også naturlig at kirken søker samarbeid med organisasjoner som driver arbeid for lokal integrering, slik som Røde Kors gjennom ”flyktningguiden”.

Det finnes mye kompetanse og lang erfaring i kirken vedrørende integrering av innvandrere som kirken kunne gjøre seg bruk av i større grad. Kristent interkulturelt arbeid (KiA) og Flyktningnettverket under Norges Kristne Råd ønsker å være ressurssteder for menighetene. Enkeltpersoner og miljøer har integrering og dialog som sitt spesialområde. Det er utarbeidet mye litteratur og ressursmateriell som fins på internett, samt lenker til ressurssteder. Spesielt skal nevnes en nyutgivelse som sikter mot å legge til rette for det lokale møtet på tvers av kultur og religion: Ressurspermen ”På vei mot et inkluderende samfunn” er et praktisk verktøy for å skape flerkulturelle fellesskap.

Som trossamfunn har kirken et særlig ansvar for å reflektere over teologiske og eksistensielle spørsmål i møtet med mennesker med en annen tro. Det har i flere år pågått en religionsdialog i Norge hvor Den norske kirke har spilt en aktiv rolle. I forbindelse med striden rundt Muhammed-karikaturene viste det seg at kristne og muslimer kunne samarbeide om hvordan man kunne roe aggresjonsnivået. Dette hadde ikke vært mulig uten at et tillitsforhold allerede var der på grunn av flere års dialogarbeid mellom kristne og muslimer.

I det flerkulturelle og flerreligiøse Norge er det mer og mer viktig å legge til rette for åpne og trygge møter mellom mennesker av forskjellig tro og religiøs tilhørighet. Det er nå viktig å oppmuntre til slike møter også skjer på lokalplan i kirken. En nytilsatt prosjektleder i de sentralkirkelige råd skal nettopp hjelpe menighetene i dette. Samtidig vil Kirkemøtet ha til behandling en ”veiledning i religionsmøtet”, en praktisk hjelp til lokalmenighetene. Kirken har dessuten en viktig mulighet gjennom KRL-faget i skolen. Her kan kirken bistå skolen i tilrettelegging av dette faget slik at det blir et fag som åpner for gjensidig respekt og forståelse.

Forslag til tiltak:

- Kirken må ha en gjennomgang av strukturer og ansvarsforhold i Den norske kirke på dette feltet.
- Et flerkulturelt perspektiv bør bygges inn i kirkens dokumenter og strategier, for eksempel diakoniplaner, trosopplæringsplaner etc.

- Kirken bør jobbe for å få til integrerte menigheter hvor innvandrere finner sin plass innenfor menigheten og deltar i gudstjenesteliv og andre aktiviteter. Samtidig må det også legges til rette for at innvandrergupper kan organisere seg som egen menighet, med gudstjenestefeiring på sitt morsmål ved behov.
- Ungdomsperspektivet må synliggjøres i integreringen: dette kan særlig skje gjennom bruk av musikk og ved å la ungdoms erfaringer med jevnaldrende fra andre tradisjoner og kulturer berike menighetslivet
- Det bør i særlig grad taes sikte på å integrere ledere til ungdomsarbeid som har en annen farge og kulturell bakgrunn.
- Det diakonale arbeidet må styrkes på dette feltet. Kirken bør heve kompetansen for diakoner og andre kirkelig tilsatte slik at de bedre kan jobbe for å integrere innvandrere i menigheten.
- Samarbeid med kommunene ved flyktningkonsulentene, spesielt vedrørende dem som ikke omfattes av introduksjonsprogrammene.
- Rekruttere mennesker med innvandrerbakgrunn til kirkelig utdanning og stillinger.
- Anerkjenn Kristent interkulturelt arbeid (KiA) og oppfordre til å bruke den kompetansen som ligger i samarbeid med KiA, flyktningnettverket, og i de frivillige organisasjonene.
- Dialogarbeidet mellom muslimer og kristne må fortsette. Store deler av de som kommer til Norge er muslimer. Som kirke har vi en god mulighet til å forstå deres forhold til det "hellige"- det som hører det guddommelige til.

Spørsmål til samtale/ettertanke:

Vi sier at i kirken skal det være rom for alle, og Jesus forteller oss også at det er viktig at vi møter våre neste med kjærlighet og omsorg.

1. Hvordan kan vi i vårt ungdomsarbeid og nærmiljø møte innvandrere slik at de opplever dette?
2. Hva kan vi gjøre konkret for at de skal oppleve dette?